

Súd: Krajský súd Nitra
Spisová značka: 12CoP/3/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4418207546
Dátum vydania rozhodnutia: 20. 04. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Denisa Šaligová
ECLI: ECLI:SK:KSNR:2021:4418207546.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Nitre v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Denisy Šaligovej a sudkýň JUDr. Sone Zmekovej a JUDr. Renáty Pátrovičovej v právnej veci navrhovateľky: C.. Y. B., nar. XX.XX.XXXX, bytom O. XXXX/X, XXX XX X., toho času: K. E. XX, XXX XX X., zastúpenej JUDr. Soňou Soboňovou, advokátkou so sídlom Kapisztóryho 2, 940 02 Nové Zámky, proti manželovi: E. B., nar. XX.XX.XXXX, bytom O. XXXX/X, XXX XX X., zastúpenému spoločnosťou Advokátska kancelária Timoranská & Štofková, s. r. o., so sídlom Podzámska 32, 940 02 Nové Zámky, o rozvod manželstva a úpravu výkonu rodičovských práv a povinností na čas po rozvode manželstva k maloletej M. O. B., nar. XX.XX.XXXX, bytom u otca, zastúpenej kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny O. K., o odvolaní otca proti rozsudku Okresného súdu Nové Zámky č. k. 16P/141/2018-586 zo dňa 29.06.2020 takto

rozhodol:

Odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej časti vo výroku o určení výživného, vo výroku o úprave styku a vo výroku o náhrade trov konania p o t v r d z u j e .

Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

odôvodnenie:

1. Súd prvej inštancie napadnutým rozsudkom rozviedol manželstvo uzatvorené medzi navrhovateľkou a jej manželom dňa XX.XX.XXXX v X. a na čas po rozvode zveril maloletú M. O. B. do osobnej starostlivosti otca s tým, že obaja rodičia budú maloleté dieťa zastupovať a spravovať jeho majetok. Matke maloletého dieťaťa uložil povinnosť platiť výživné mesačne v sume 100 eur počnúc právoplatnosťou rozsudku, ktoré je povinná platiť vždy do 15. dňa v mesiaci vopred k rukám otca. Styk dieťaťa s matkou súd upravil tak, že matka je oprávnená stretávať sa s maloletým dieťaťom každý párný týždeň kalendárneho roka od stredy od 15.00 hod. do piatka do 08.00 hod. a každý nepárný kalendárny týždeň od piatka od 15.00 hod. do pondelka do 08.00 hod. s tým, že si dieťa prevezme v škole po skončení vyučovania a odovzdá ho v škole na začiatku vyučovania. Počas školských prázdnin v mesiaci júl je matka oprávnená stretávať sa s maloletým dieťaťom od 04.07. do 12.07., v mesiaci august od 01.08. do 09.08, počas jarných prázdnin každý párný rok od pondelka od 10.00 hod. do soboty do 18.00 hod, počas vianočných sviatkov každý párný rok od 23.12. od 10.00 hod. do 26.12. do 18.00 hod. tak, že si dieťa prevezme v mieste bydliska otca a po skončení styku dieťa otcovi odovzdá v mieste jeho bydliska. Upravený bežný styk sa nebude realizovať v rámci jarných prázdnin, upravených letných prázdnin a vianočných sviatkov. Otcovi uložil povinnosť dieťa na styk riadne pripraviť. Toto rozhodnutie súd prvej inštancie odôvodnil s odkazom na ustanovenie čl. 5 základných zásad, § 18, § 22, § 23 ods. 1, 3, § 24 ods. 1, § 25 ods. 1, 2, § 62 ods. 1, 2, 4, 5, § 65 ods. 1, § 75 ods. 1, § 76 ods. 1, § 77 ods. 1, § 78 ods. 1, 3 zákona č. 36/2005 Z. z. o rodine a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „Zákon o rodine“), čl. 41 ods. 4 Ústavy SR, čl. 3 ods. 1 Dohovoru o právach dieťaťa a § 100 zákona č. 161/2015 Z. z. Civilného mimosporového poriadku (ďalej len „CMP“).

2. Na základe vykonaného dokazovania dospel súd k záveru, že návrh navrhovateľky -manželky na rozvod manželstva bol podaný dôvodne, keďže vzťahy medzi manželmi sú tak vážne narušené a trvalo rozvrátené, že manželstvo si nemôže plniť svoj účel a od manželov nemožno očakávať obnovenie manželského spolužitia. Pri rozhodovaní o zverení maloletého dieťaťa do starostlivosti otca súd zohľadnil, že maloletá žije od narodenia v spoločnej domácnosti so svojimi starými rodičmi zo strany matky a so starším súrodencom. Podľa správy P. M.H. sa dieťa pomerne ťažko vyrovnávalo s rozchodom rodičov, boli u neho zistené známky úzkostného syndrómu (existenčná úzkosť, strach zo straty otca v prípade odchodu od otca) ako následok zážitku straty matky. Okrem bytových podmienok zohľadnil súd i tú skutočnosť, že dieťa má vytvorené citové väzby k staršiemu súrodencovi, s ktorým žije v spoločnej domácnosti od narodenia, ako aj k starým rodičom zo strany matky, ktorí boli nápomocní pri starostlivosti o maloletú od jej narodenia. Skutočnosti uvádzané rodičmi navrhovateľky ohľadne nedostatočnej starostlivosti (navrhovateľka v F. mesiacoch jej veku nastúpila do práce) nepovažoval súd za preukázané. Išlo o rovnaké tvrdenia rodičov navrhovateľky ako aj jej manžela, s ktorými má navrhovateľka narušené vzťahy. Okrem bytovej otázky, citových väzieb s pokrvnými príbuznými ako aj tej skutočnosti, že dieťa bude vyrastať naďalej v známom prostredí, mal súd za to, že v čase jeho rozhodovania, a to napriek rovnakým citovým väzbám dieťaťa k obojom rodičom v pozitívnom slova zmysle, je v záujme dieťaťa, aby bolo zverené do osobnej starostlivosti otca. V prospech zverenia dieťaťa otcovi svedčí aj správa referátu poradensko-psychologických služieb zo dňa 19.06.2020, z ktorej vyplýva, že starý otec je bezpečnou vzťahovou osobou dieťaťa a dieťa s ním verbalizovalo najviac pozitívnych skutočností. I táto skutočnosť ovplyvnila rozhodnutie súdu, pretože dieťa bude schopné ľahšie sa vysporiadať s problémom rozchodu rodičov. Súd pri rozhodovaní o zverení dieťaťa vyhodnotil úroveň starostlivosti o dieťa, pričom táto bola u oboch rodičov rovnako zabezpečená, avšak bezpečie dieťaťa ako aj bezpečie a stabilita prostredia, v ktorom sa dieťa zdržiava, bolo v čase rozhodovania súdu vhodnejšie na strane otca. Konštatoval, že matka nemá vyriešenú bytovú otázku, žije v spoločnej domácnosti v prenajatom L. byte partnera. Spoločnú domácnosť opustila už tretíkrát, a to napriek tomu, že partnera poznala len krátko, od marca XXXX. Takéto konanie matky vyhodnotil súd v jej neprospech pri rozhodovaní o tom, komu zverí dieťa do osobnej starostlivosti. Súd dospel k záveru, že matka nemá vytvorené vhodné podmienky na starostlivosť o maloleté dieťa. Podmienky na strane otca sú podľa názoru súdu trvalejšie a istejšie. Poukázal na výpoveď svedka P. U. O. zo spoločnosti I., ktorý uviedol, že z výsledkov spolupráce vyplynulo, že obaja rodičia mali proti sebe výhrady, avšak snažili sa kontrolovať svoju komunikáciu v prospech dieťaťa a hľadali kompromisy. Počas spolupráce a pozorovania dieťa reagovalo spontánne, pozitívne, ale prejavilo aj svoj hnev a nespokojnosť. Otec a širšia rodina napomáhajú vychovávať mal. dieťa pozitívne a rovnako sú nápomocní pri výchove i starí rodičia. Nevšimol si žiadne diametrálne odlišné výchovné spôsoby u rodičov. V rámci prvotných rozhovorov zistil, že obaja rodičia mali pocit, že ten druhý má negatívny vplyv na dieťa. Tento problém bol vyriešený tým, že obojom rodičom a širšej rodine bolo vysvetlené, aby sa pred dieťaťom nevyjadrovali na adresu druhého v negatívnom slova zmysle.

3. Súd zamietol návrh otca dieťaťa na vykonanie znaleckého dokazovania ohľadne negatívneho vplyvu partnera matky na dieťa. Dokazovanie v tomto smere považoval za nadbytočné, pretože rodičom bola poskytnutá široká spolupráca jednak na E. ako aj s D. K. I.. Je nelogické, aby matka, ktorá má záujem o starostlivosť o dieťa, konala v jeho neprospech, prípadne nevytkla svojmu partnerovi postoj a správanie, ktoré by mohlo mať negatívny vplyv na maloletú. Tvrdenia uvádzané otcom považoval súd za irelevantné a vyvrátené s poukazom na matkou predložené listinné dôkazy ohľadom osoby jej partnera ako aj vypočutého svedka P. U. O.. K notárskej zápisnici sp. zn. O./XXXX, ktorou notár osvedčil na žiadosť R. Z. skutočnosti ohľadne K. G., súd uviedol, že je nepochybné, že pri jednotlivých popísaných udalostiach pani Z. prítomná nebola a musela o nich nadobudnúť vedomosť len reprodukovane od otca dieťaťa, prípadne starých rodičov, keďže tieto vyjadrenia sú úplne totožné a rovnaké. Preto súd považoval uvedené tvrdenia za nepreukázané.

4. Súd vychádzal pri stanovení výšky výživného z mesačného príjmu matky, ktorý za obdobie január až máj 2020 predstavoval 777 eur. Z uvedeného príjmu uhrádza matka výdavky na telefón 30 eur, sporenie pre deti každému po 30 eur, staršiemu synovi 5 eur na stužkovú. Sumou 100 eur prispieva partnerovi na náklady spojené s bývaním a sumou 20 eur na U.. Zohľadnil tiež čistý mesačný príjem otca za obdobie od júna 2019 do februára 2020, ktorý predstavoval sumu 999 eur, pričom otec poberá aj daňový bonus. Podľa otca predstavujú výdavky na dieťa v súvislosti s návštevou školy sumu 30 až 35 eur. Okrem toho má bežné výdavky na stravu, ošatenie a hygienické potreby. Otec tiež hradí školné staršieho syna vo

výške 30 eur, ktorý navštevuje F. V.M. v X.. Celkové náklady na bývanie v rodinnom dome sú vo výške 280 eur, pričom otec hradí polovicu, t. j. 140 eur. Platí tiež káblovú televíziu vo výške 20 eur a v súvislosti s mobilným telefónom má výdavky vo výške 25 eur. Výživné vo výške 100 eur považoval súd za primerané vzhľadom na vek a preukázateľné potreby maloletého dieťaťa. Pokiaľ rovnakou sumou prispeje na výživu dieťaťa aj otec, dieťa bude mať pokryté všetky svoje potreby, keďže rodičia nepoukazovali na žiadne mimoriadne výdavky dieťaťa. Konštatoval, že matke po zaplatení určeného výživného, ktoré má prednosť pred akýmikoľvek výdavkami, zostane suma vyššia ako je minimálna mzda za rok 2020, z ktorej bude schopná platiť výživné a plniť si vyživovaciu povinnosť i na plnoleté dieťa bez akejkoľvek ujmy. Pri určovaní výšky výživného zohľadnil súd i širšiu úpravu styku matky s maloletým dieťaťom, s čím budú spojené ďalšie výdavky. Čo sa týka styku matky s mal. dieťaťom, tento upravil súd v širšom rozsahu, aby sa mohli rozvíjať citové väzby medzi dieťaťom a matkou, i vzhľadom na vek a pohlavie dieťaťa.

5. O trovách konania súd rozhodol podľa § 52 CMP tak, že žiadnemu z účastníkov nepriznal nárok na náhradu trov konania.

6. Proti tomuto rozsudku vo výroku o určení výživného a vo výroku úpravy styku matky s maloletou M. podal v zákonnej lehote odvolanie otec, ktorý žiadal rozsudok súdu prvej inštancie zmeniť tak, že matka bude prispievať na výživu maloletej dcéry sumou 200 eur a stretávať sa s maloletou bude utorok a stredu v párnom týždni od 16.00 hod. do 17.30 hod. a v nepárnom týždni od piatku od 15.00 hod. do nedele do 18.00 hod. Podané odvolanie odôvodnil ustanovením § 365 ods. 1 písm. f) CSP. Namietal, že určené výživné pre maloletú nepostačuje, nezodpovedá možnostiam matky a ani potrebám maloletej dcéry. Poukázal na to, že sa stará o plnoletého syna, ktorý doposiaľ navštevoval F.M.. Matka mu na výživu syna neprispieva takmer žiadnou sumou. Výdavky na syna zodpovedajú výdavkom na jednu dospelú osobu. Súd nezohľadnil skutočnosť, že syn v D. XXXX ukončil štúdium na F.M., pokračuje síce v štúdiu na X.M., avšak bude pracovať, preto matka bude mať vyživovaciu povinnosť len voči dcére. Zdôraznil, že matka podniká v P., jej finančné možnosti zodpovedajú požadovanému výživnému. Sama matka poznajúc zrejme potreby maloletej žiadala určiť výživné na maloletú pre prípad, že by bola zverená do jej starostlivosti, vo výške 300 eur mesačne. Vo vzťahu k úprave stretávania sa matky s maloletou neprihliadol súd na žiadny dôkaz ním produkovaný, nezohľadnil jeho výhrady, ktoré má vo vzťahu k morálnemu aspektu života matky s cudzím mužom a k samotnému zabezpečeniu potrieb bývania maloletej v čase, kedy by mala tráviť čas s matkou. Za danej situácie by bolo vhodné nariadiť znalecké dokazovanie, ktoré by preverilo, resp. potvrdilo jeho tvrdenia o vzťahu maloletej k priateľovi matky a o jeho celkovom vplyve na maloletú. Uviedol, že nemá záujem brániť dcéru v stretávaní sa s matkou, práve naopak, takéto stretávanie by podporoval, avšak vytyka matke, že uprednostnila vlastné záujmy pred záujmami dieťaťa. Na psychiku a pohodu maloletej vôbec neprihliadala, keď sa odsťahovala do bytu svojho partnera. V tomto prostredí má záujem maloletú vychovávať, nedala maloletej priestor na to, aby si zvykla na rozchod rodičov, naopak priamo maloletú doviedla do vzťahu s iným mužom. Maloletá teda nemala spracovaný ani samotný odchod matky z domácnosti a už bola vystavená konfrontácii s iným mužom matky, s čím mal on morálno-výchovný problém vo vzťahu k dcére, a zároveň sa obával o narušenie zdravého psychického vývoja maloletej. Napriek skutočnosti, že jednoznačne prezentoval svoj nesúhlas s tým, aby maloletá dcéra trávila čas s matkou v spoločnosti iného muža, resp. priamo v jeho domácnosti, nebola matka ochotná zariadiť si záležitosti tak, aby mohla tráviť čas s maloletou sama. Takto by s ním dospela k dohode a jej stretávanie s maloletou by bolo v podstate neobmedzené, pričom zvyšok času by mohla tráviť s novým partnerom. Poukázal na notársku zápisnicu, obsahujúcu výpoveď príbuznej, ktorej sa maloletá zdôveruje so situáciami, ktoré u matky za prítomnosti jej priateľa prežíva. Aj vzhľadom na takto vykonané dokazovanie by bolo v záujme maloletej, aby nemusela tráviť čas s matkou v domácnosti jej priateľa. Priateľ matky má značne obmedzené bytové podmienky, v ktorých sa maloletá oproti bývaniu v jeho domácnosti, musí cítiť nekomfortne. Ide o byt X. M. s L. D. U. s nevhodne vyriešeným kúrením. Maloletá by tak prespávala v L. U. spolu s matkou a cudzím mužom. V takýchto podmienkach by sa musela pripravovať do školy a tráviť voľný čas. Ak matka nie je ochotná prehodnotiť svoj prístup k maloletej a zabezpečiť si také podmienky na bývanie, v ktorých bude vedieť ona sama zabezpečovať starostlivosť o maloletú, potom on nesúhlasí s tým, aby maloletá v rámci bežného stretávania sa s matkou trávila u matky čas v párnom týždni od stredy do piatku a v nepárnom týždni od piatku do pondelka. Na takýto rozsah stretávania maloletá nie je zvyknutá, keďže stretávanie prebieha v súlade s rozsahom vyplývajúcim z neodkladného opatrenia. Je toho názoru, že takýto rozsah stretávania dostatočne zabezpečuje zachovanie väzieb medzi matkou a maloletou a zároveň čiastočne eliminuje nepriaznivý dopad vplyvu matkinho vzťahu na maloletú. Domnieva sa, že pokiaľ majú rodičia spoločne rozhodovať o zásadných otázkach týkajúcich sa maloletej dcéry, nesúhlas jeho ako otca s tým,

aby maloletá žila s matkou a jej novým partnerom v L. byte v čase, kedy je ešte v podstate vydatou ženou, je dostatočne zásadný. S úpravou stretávania počas Vianoc a prázdnin je stotožnený.

7. Navrhovateľka vo vyjadrení k odvolaniu otca uviedla, že napriek tomu, že od začiatku súdneho konania žiadala maloletú zveriť do jej osobnej starostlivosti, považuje rozsudok za správny a zákonný, pretože vzhľadom na vykonané dokazovanie zohľadňuje najlepší záujem maloletého dieťaťa. K námietke o výške výživného uviedla, že na základe zmluvy, podľa ktorej vykonávala práce pre P. T., R..F., nemala fixne stanovený príjem. Príjem závisel od počtu H. P. K.. Vzhľadom na vzniknutú epidemiologickú situáciu v marci 2020 nebola schopná plniť plány, pretože, ako už poukazovala v konaní, P. P. otvorená v X., bola nová (otvorená bola vo I. XXXX), klienti s ňou nemali skúsenosti, a preto už aj pred pandémiou bol ich počet nedostatočný, pričom po pandémii a zavedení vládnych opatrení prišla P. o takmer všetky potenciálne klienty. Z uvedeného dôvodu dostala dňa XX.XX.XXXX výpoveď zo zmluvy o X.C. X. I. R., s výpovednou lehotou končiacou dňa XX.XX.XXXX. V súčasnosti už nedosahuje žiaden príjem. Odmena v garantovanej výške 750 eur v zmysle uzatvorenej zmluvy s T., R..F., jej prislúchala len do XX.XX.XXXX. V súčasnosti už môže dosahovať len príjem z P. na základe H. K. s klientmi. H. K. s klientmi však už nemôže. Po doručení výpovede ukončila dňa XX.XX.XXXX svoje podnikanie. Nebude preto dosahovať ani príjem, ktorý bol deklarovaný v konaní pred súdom prvej inštancie. Keďže nie z vlastnej viny prišla o prácu, bude nútená po uplynutí výpovednej lehoty zaevidovať sa na Úrade práce, sociálnych vecí a rodiny, ako uchádzač o zamestnanie. Vzhľadom na to už aj súdom určené výživné vo výške 100 eur považuje za sumu, ktorá je nad jej finančné možnosti. Odvolanie voči rozsudku však nepodala, keďže nevedela, že o prácu príde. S ohľadom na široko upravený styk dieťaťa s ňou má za to, že na pokrytie výdavkov otca na maloleté dieťa by postačovala aj nižšia suma; je však ochotná prispievať svojmu maloletému dieťaťu sumou 100 eur aj za cenu zníženia svojich nevyhnutných výdavkov a nutnosti výrazného uskomnenia sa. K námietke otca o výške ňou požadovaného výživného uviedla, že výšku výživného odvodzovala nielen od potrieb maloletej, ale hlavne od výšky príjmov otca, ktoré sa podľa jej vedomostí pohybovali na úrovni 1.500 až 1.700 eur mesačne, a vždy boli vyššie ako jej príjmy. Keďže dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni svojich rodičov, požadovala s odkazom na príjmy otca výživné vo vyššej výške. Táto skutočnosť však sama o sebe nezakladá možnosť súdu určiť rovnaké, resp. podobné výživné matke v tunajšom konaní, pretože jej príjmy na to nepostačovali ani v čase, keď ešte príjem mala. Vo vzťahu k otcom namietanej úprave styku uviedla, že otec opätovne a nepodložene vznáša svoje námietky voči osobe jej partnera, ktoré však v priebehu konania pred súdom prvej inštancie neboli nijakým spôsobom preukázané a osoba jej partnera, s ktorým žije v spoločnej domácnosti, nebola žiadnym spôsobom relevantne spochybnená, s výnimkou domnelých tvrdení otca maloletého dieťaťa a rodiny matky dieťaťa (najmä sestry, R. Z.). Aj napriek rozsiahlej spolupráci s I., D.. K. (menovite s P.. U. O.), ako aj s referátom poradensko-psychologických služieb úradu práce, sociálnych vecí a rodiny, ktorá prebiehala od podania návrhu až do vynesenia rozsudku vo veci, sa nepreukázal žiadny patologický činiteľ vo vzťahu maloletého dieťaťa k jej partnerovi, ani vo vzťahu k nej. Práve naopak, spoluprácou s príslušnými inštitúciami bolo preukázané, že maloleté dieťa má s ňou vytvorené silné citové väzby a s jej partnerom vychádza tiež bez akýchkoľvek problémov. V prípade jej partnera nejde o cudzieho muža, pretože s ním žije v spoločnej domácnosti už od Y. XXXX, teda takmer Y. roky, pričom maloletá si na neho bez akýchkoľvek problémov zvykla a rada s ním trávi čas. Po Y. rokoch nemožno konštatovať, že by šlo o cudziu a dieťaťu neznámu osobu. Potreba vykonania znaleckého dokazovania vo veci, na ktorú poukazuje v odvolaní otec, bola priamo vyvrátená dlhodobou spoluprácou s I., D.. K., ako aj s referátom poradensko-psychologických služieb úradu práce, sociálnych vecí a rodiny. Spolupráca so znalcom, ktorý by bol pre dieťa opätovne len cudzou osobou, by nielen nemusela mať žiaden prínos pre potreby tunajšieho konania, ale mohla by byť kontraproduktívna vo vzťahu k psychickému vývoju maloletej, ktorá je neustále zaťažovaná rôznymi vyšetreniami, pohovormi a podobnými analytickými procesmi, ktoré sú pre jej vek považované za neprimeranú a nadmernú záťaž. Realizácia znaleckého dokazovania má priestor len v tých konaniach, v ktorých závery potrebné pre rozhodnutie súdu nie je možné dosiahnuť iným, menej náročným spôsobom. Uvedená podmienka v tomto konaní nebola naplnená, pretože svoje závery mohol súd oprieť hneď o niekoľko správ vypracovaných spolupracujúcimi inštitúciami. Notárska zápisnica, na ktorú otec poukazuje, je už predmetom riešenia v trestnom konaní, pretože jej partner K. G. považuje zápisnicu za hrubé znevažovanie jeho osoby, ohováranie, a fakty v nej uvedené, za lživé a ničím nepodložené. Plne sa stotožňuje s konštatovaním súdu, že notárska zápisnica predložená R. Z. nemôže byť použitá ako dôkaz, pretože ona nebola prítomná ani pri jednom stretnutí dieťaťa s ňou a jej partnerom. Pri týchto stretnutiach nebol prítomný ani otec, ani nikto z jej rodinných príslušníkov. Ide preto o konfabulácie a výmysly, produkované zrejme v snahe poškodiť meno jej partnera a tiež jej samotnej. Byť, v ktorom žije so svojím partnerom, je v jeho osobnom vlastníctve.

Podľa vyjadrenia kolízneho opatrovníka spĺňa tento byt všetky hygienické aj priestorové štandardy pre výchovu maloletého dieťaťa, pričom je vo všetkých ohľadoch postačujúci na zabezpečenie akýchkoľvek potrieb maloletého dieťaťa. Nie je preto zrejmé, z čoho otec vyvodzuje, že ide o byt X. M. s L. D. U. a nevhodne vyriešeným kúrením. Otec v predmetnom byte nikdy nebol, a preto nemôže mať ani len predstavu, ako tento byt vyzerá a ako má riešené kúrenie. Kým ona žije v samostatnej domácnosti so svojim partnerom, otec zdieľa domácnosť s jej rodičmi, pričom toto spolužitie, ako sa ukazuje poslednú dobu, je naozaj problematické. Ako sa dalo predpokladať, aj samotný otec nadviazal novú známosť, ktorá žije v M., čo veľmi ťažko znášajú jej rodičia, pretože ak by otec chcel odísť za svojou partnerkou, prišli by takmer úplne o kontakt s malolekým dieťaťom. Podľa jej informácií žije nová partnerka otca v Y. byte so svojimi dvoma deťmi, ktoré sú pre maloletú cudzími osobami, keďže sa s novou partnerkou otca a jej deťmi stretla jedenkrát na výlete v Z., pričom sa jej zdôverila, že z nich má strach, pretože ich nepozná. Opätovne považuje za potrebné poukázať na fakt, že neodišla dobrovoľne z domácnosti, ktorú s otcom dieťaťa zdieľala, a bola donútená odísť pod fyzickým nátlakom. S otcom dieťaťa si nerozumeli už roky pred týmto incidentom, pričom jej rodina sa postavila proti nej práve z dôvodu, že našla svoje šťastie pri inom mužovi. Na čelo tohto ataku sa postavila jej sestra R. Z., ktorá doposiaľ vyvíja aktivity za účelom jej dehonestácie ako aj jej partnera, pričom si uzurpovala právo byť akousi náhradnou matkou jej dieťaťa, ktoré núti, aby ju oslovovalo „druhá mama“. Zarážajúce je, že otcovi nevadí, že o dieťa sa nestará sám, ale vo väčšine prípadov starostlivosť oň zabezpečujú jej rodičia. Tomu napokon zodpovedá aj fakt, že maloletá pri poskytovaní psychologického poradenstva označila za osobu, v ktorej má dôveru, práve starého otca, ktorý sa s ňou hrá, učí a vyvíja všetky mimoškolské aktivity aj napriek tomu, že ide o XX-ročného muža s nepriaznivým zdravotným stavom. Nie je jasné, dokedy budú starí rodičia vládvať substituovať otca v starostlivosti o maloleté dieťa, preto nerozumie snahe otca pripraviť ju o styk s maloletou dcérou, keď by mu mohla v starostlivosti pomáhať a podieľať sa na nej tak, ako to ustanovuje Zákon o rodine. Otcem navrhovaný rozsah styku nezodpovedá výsledkom dokazovania pred súdom prvej inštancie a ani potrebám maloletého dieťaťa. Takýto obmedzený styk by bol absolútne v rozpore s budovaním, resp. zachovávaním akýchkoľvek väzieb jej ako matky s dcérou. Maloletá rada trávi čas v jej prítomnosti, veľakrát sa stane, že nechce od nej odísť, a preto úprava styku tak, ako ju nastavil súd, zohľadňuje jednak potreby dieťaťa aj jej záujmy ako matky - rodiča, pričom tiež zodpovedá názoru odborníkov, ktorí sa v tejto veci angažovali.

8. K odvolaniu otca a vyjadreniu matky doručil vyjadrenie kolízny opatrovník, ktorý navrhol rozsudok súdu prvej inštancie potvrdiť.

9. Otec k vyjadreniu navrhovateľky uviedol, že výživné, ktoré pre maloletú požaduje, jej zabezpečí životnú úroveň, ktorú mala v čase spoločného života, keďže rozpad manželstva a zmenu zapríčinila výlučne navrhovateľka. Nie je pravdou, že sa tak stalo nedobrovoľne, a že matka maloletej bola nútená opustiť domácnosť. Tvrdenia matky o problémoch v rodine, kde on s maloletou žije, sú len jej domnienkami. V ďalšom podaní otec uviedol, že s maloletou navštevuje psychologičku P. M.H., ktorá sa vyjadruje v tom zmysle, že maloletá nevníma domácnosť, v ktorej matka žije, ako svoj domov. Psychologička sa vyjadrila, že správu o maloletej podá len po súhlase oboch rodičov alebo na výzvu súdu. Preto požiadal odvolací súd, aby vyzval spomínanú psychologičku o podanie správy za obdobie od septembra 2020 doposiaľ. Tiež uviedol, že maloletá ho od podania odvolania stále intenzívnejšie žiada, aby u matky v domácnosti jej partnera nemusela prespávať.

10. Matka v reakcii na podanie otca uviedla, že nesúhlasí s predložením správy od P. M.H. z dôvodu jej neobjektívnosti a neprofesionality. P. X. realizovala psychologické vyšetrenie maloletej už v konaní pred súdom prvej inštancie, a to na podnet otca, bez akejkoľvek konzultácie s ňou, čo sa teraz deje opakovane. Nie sú jej známe ani dôvody, prečo sa tak deje, pretože nemá absolútne žiadnu vedomosť o akýchkoľvek zmieňovaných a otcem tvrdených výhradách maloletej k prespávaniu u nej. V súvislosti s realizáciou vyšetrenia maloletej opakovane žiadala tak otca ako aj psychologičku, aby bola na jednotlivých konzultáciách prítomná. Jej žiadosti bolo vyhovené až dňa XX.XX.XXXX, avšak správa P. X. bola vypracovaná už XX.XX.XXXX, teda 5 kalendárnych dní pred tým, ako s ňou psychologička absolvovala konzultáciu. Nemala možnosť sa k psychickému stavu dieťaťa a k jeho príčinám vyjadriť, konzultácia s ňou nasledovala až po skompletizovaní správy. Preto správa P. X. predložená súdu prvej inštancie bola neúplná, neprofesionálna, neobjektívna a nevychádzala z reálneho posúdenia skutočnej situácie. Súd prvej inštancie považoval psychický stav maloletej vo vzťahu k oboj rodičom za dostatočne ustálený na to, aby vo veci nenariadil znalecké dokazovanie, ktoré otec maloletej niekoľkokrát požadoval aj napriek tomu, že ona poukazovala na to, že neustále intervencie psychológa

sú pre maloletú nadmerne zaťažujúce a nie sú potrebné. Podľa jej názoru práve správanie otca v tomto smere vyvoláva u maloletej úzkosť, pretože má z neho strach. Z priebehu celého konania je zrejme nepochybne, že maloletá má dobrý vzťah tak so svojou matkou, ako aj s jej partnerom. Otec sa neustálymi útokmi na jej osobu ako aj jej partnera snažil uvedené spochybníť, čo sa mu však nepodarilo, pretože svoje tvrdenia nedokázal podporiť nijakými dôkazmi. Tieto neboli produkované ani z nariadenej intervencie referátu poradensko-psychologických služieb a ani zo strany D. I., O..D.. Nemala možnosť ani len zaujať postoj k otcom tvrdným problémom maloletej, o ktorých však ona nemá nijakú vedomosť, pretože maloletá dcéra má s ňou, ako aj s jej partnerom, bezproblémový vzťah a rada trávi čas v jej domácnosti, pričom sa pýta, kedy bude u nej môcť zostať aj na noc. Tiež nemožno porozumieť tvrdeniam otca, že maloletá má „nepokojný spánok a na noc sa chce vracieť do domácnosti otca“, keďže maloletá doposiaľ u nej neprespáva, pretože jej to nie je na základe nariadeného neodkladného opatrenia umožnené. Nie je preto možné porozumieť zmieňovanému tvrdeniu otca, že maloletá má mať nekludný spánok, ak doposiaľ trávi každú noc len v domácnosti otca. Samotná maloletá, ktorá je v súčasnosti už vo veku, kedy dokáže chápať súvislosti, sa vyjadrila na adresu P. X. v zmysle, že „napíše všetko, čo jej ocko nakáže.“

11. Kolízny opatrovník uviedol, že otcom prednesená problematika nie je novou skutočnosťou a takéto požiadavky otec prezentoval aj počas spolupráce s odborníkmi. Zastáva názor, že je v záujme dieťaťa vytvárať si väzby s oboma rodičmi, a to aj v prípade absencie vzájomného spolužitia rodičov. Je vecou rodičov, aby maloleťmu rozvíjanie týchto väzieb umožnili. V prípade, ak by maloleť dieťa prežívalo pocity opisované otcom v súvislosti s prespávaním u matky, je úlohou rodičov mu tieto situácie uľahčiť.

12. Krajský súd v Nitre ako odvolací súd (§ 34 CSP v spojení s § 2 ods. 1 CMP), bez viazanosti rozsahom a dôvodmi odvolania (§ 65, § 66 CMP), prejednal vec bez nariadenia pojednávania s verejným vyhlásením rozsudku (§ 385 ods. 1, § 378 ods. 1, § 219 ods. 3 CSP) a po prejednaní veci urobil záver, že rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutých výrokoch o výživnom, o úprave styku a v súvisiacom výroku o trovách konania, je potrebné podľa § 387 ods. 1 CSP ako vecne správny potvrdiť.

13. Podľa obsahu spisu navrhovateľka žiadala podaným návrhom svoje manželstvo rozviesť a rozhodnúť aj o úprave výkonu rodičovských práv a povinností k maloletej M. O. na čas po rozvode manželstva. Podaný návrh na rozvod manželstva odôvodnila vzájomným odcudzením, ktoré vyústilo do fyzických a verbálnych útokov zo strany manžela, kvôli ktorým bola nútená opustiť spoločnú domácnosť. Maloletú M. pôvodne navrhla zveriť do jej osobnej starostlivosti a zároveň žiadala určiť výživné vo výške 300 eur. Súd prvej inštancie po vykonanom dokazovaní rozviedol manželstvo účastníkov konania a na čas po rozvode zveril maloletú M. O. do osobnej starostlivosti otca, matke určil vyživovaciu povinnosť vo výške 100 eur mesačne a upravil aj styk maloletej s matkou tak, ako je uvedené v bode 1. odôvodnenia. Rozsudok vo výroku o rozvode manželstva a vo výroku o zverení maloletej do starostlivosti otca v dôsledku absencie odvolania nadobudol právoplatnosť. Voči výroku o určení výživného a úprave styku podal odvolanie otec maloleťmu dieťaťa.

14. Otec v podanom odvolaní namietal rozsudok v časti určenia výživného, ktoré je podľa neho nedostatočné, pretože nezodpovedá možnostiam matky a nezohľadňuje potreby dcéry. Poukázal na návrh matky, ktorým matka požadovala určiť výživné vo výške 300 eur, pokiaľ by maloletá bola zverená do jej osobnej starostlivosti. Namietal tiež, že matka neprispieva synovi takmer žiadnym výživným. Na maloletú preto požadoval určiť výživné vo výške 200 eur. Nesúhlasil ani s rozsahom styku maloletej s matkou, pretože na stretávanie v takom rozsahu nie je maloletá zvyknutá, keďže sa realizuje v medziach stanovených neodkladným opatrením. Rovnako namietal bytové podmienky, v ktorých sa styk matky s maloletou realizoval. Navrhol zmenu úpravy styku na utorok a stredu v párnom týždni od 16.00 hod. do 17.30 hod. a v nepárnom týždni od piatku od 15.00 hod. do nedele do 18.00 hod. Takéto stretávanie bude podľa otca dostatočne zabezpečovať väzby medzi matkou a dcérou a zároveň bude čiastočne eliminovať nepriaznivý dopad vplyvu matkinho vzťahu na maloletú.

15. V zmysle čl. 5 Zákona o rodine záujem maloleťmu dieťaťa je prvoradým hľadiskom pri rozhodovaní vo všetkých veciach, ktoré sa ho týkajú. Pri určovaní a posudzovaní záujmu maloleťmu dieťaťa sa zohľadňuje najmä úroveň starostlivosti o dieťa, bezpečie dieťaťa, ako aj bezpečie a stabilita prostredia, v ktorom sa dieťa zdržiava, ochrana dôstojnosti, ako aj duševného, telesného citového vývinu dieťaťa, okolnosti, ktoré súvisia so zdravotným stavom dieťaťa alebo so zdravotným postihnutím dieťaťa, ohrozenie vývinu dieťaťa zásahmi do jeho dôstojnosti a ohrozenie vývinu dieťaťa zásahmi do duševnej,

telesnej a citovej integrity osoby, ktorá je dieťaťu blízkou osobou, podmienky na zachovanie identity dieťaťa a na rozvoj schopností a vlôh dieťaťa, názor dieťaťa a jeho možné vystavenie konfliktu lojality a následnému pocitu viny, podmienky na vytváranie a rozvoj vzťahových väzieb s obidvomi rodičmi, súrodencami a s inými blízkymi osobami, využitie možných prostriedkov na zachovanie rodinného prostredia dieťaťa, ak sa zvažuje zásah do rodičovských práv a povinností.

16. Zverenie dieťaťa do osobnej starostlivosti otca zdôvodnil súd prvej inštancie tak, že maloletá žije od narodenia v spoločnej domácnosti so svojimi starými rodičmi zo strany matky a so starším súrodencom. Starí rodičia sa tiež podieľajú na starostlivosti o maloletú a najmä starý otec je dieťaťu bezpečnou vzťahovou osobou a dieťa s ním verbalizovalo aj najviac pozitívnych skutočností. Zohľadnil, že maloletá bude aj naďalej vyrastať v známom prostredí. Zároveň však konštatoval rovnaké citové väzby dieťaťa k obojom rodičom. Pri zverení maloletej M. súd vyhodnotil aj úroveň starostlivosti o dieťa, pričom táto bola u oboch rodičov rovnako zabezpečená, avšak bezpečie dieťaťa ako aj bezpečie a stabilita prostredia, v ktorom sa dieťa zdržiava, bolo v čase rozhodovania súdu vhodnejšie na strane otca.

17. S týmito právnymi závermi sa odvolací súd plne stotožnil. Podľa názoru odvolacieho súdu rozhodol súd prvej inštancie vo veci zverenia dieťaťa správne v nadväznosti na výsledky vykonaného dokazovania. Svoje rozhodnutie aj náležite odôvodnil v súlade s § 220 ods. 2 CSP. Rozhodnutie nie je arbitrálne, je presvedčivé a dáva odpoveď na všetky podstatné otázky. S uvedeným záverom sa stotožnila aj matka, ktorá napriek tomu, že v návrhu požadovala zverenie maloletej do jej osobnej starostlivosti, sama uznala, že je v najlepšom záujme maloletej, aby bola zverená do starostlivosti otca, a voči rozsudku odvolanie nepodala.

18. Je potrebné konštatovať, že obaja rodičia majú k dieťaťu vytvorený citový vzťah a rovnako aj dieťa má pozitívne citové väzby s oboma rodičmi. Vzhľadom na zverenie maloletej M. do osobnej starostlivosti otca by matke mal byť poskytnutý dostatočný priestor na rozvíjanie citových väzieb s dcérou. S ohľadom na nízky vek maloletej je potrebné, aby bola s matkou v intenzívnom vzťahu, čo je možné zabezpečiť len rozsiahlejším stykom ako sa realizoval doposiaľ, podľa nariadeného neodkladného opatrenia. Matka žije v spoločnej domácnosti s priateľom už vyše Y. rokov, maloletej bol preto poskytnutý dostatočný čas, aby sa zorientovala aj v rámci nových rodinných vzťahov. Doteraz v domácnosti matky a jej priateľa maloletá neprespávala, avšak z dôvodu rozvíjania citových väzieb medzi matkou a dcérou nie je dôvod, aby sa styk nerealizoval aj v širšom rozsahu, a to aj s prespávaním.

19. V odvolaní otec navrhol upraviť styk maloletej s matkou v párnom týždni v utorok a stredu od 16.00 hod. do 17.30 hod. a v nepárnom týždni od piatku od 15.00 hod. do nedele do 18.00 hod. Voči úprave styku počas vianočných sviatkov a prázdnin námietky nemal. Otec sa domnieva, že ním navrhnutý rozsah styku „čiastočne eliminuje nepriaznivý dopad vplyvu matkinho vzťahu na maloletú“. Podľa jeho tvrdení v odvolaní, ide o jediný problém, ktorý má. Otec v odvolaní relevantne nezdôvodnil, prečo stretávanie tak, ako ho upravil súd prvej inštancie vo výroku IV. rozsudku, nie je v záujme maloletej, a sám navrhol styk matky s maloletou aj s prespatím, avšak nie v tak veľkom rozsahu. Svojím návrhom otec vylúčil styk matky s dcérou s prespatím počas pracovných dní v týždni. Tu je potrebné zdôrazniť, že aj počas ním navrhnutého styku, by maloletá bola stále pod „vplyvom matkinho vzťahu“, ktorého sa otec tak obáva. Táto argumentácia otca sa preto javí odvolaciemu súdu ako účelová, nelogická a ničím odôvodnená. Na jednej strane otec bráni styku matky aj s prespatím počas pracovných dní v týždni, a na druhej strane mu však styk s matkou aj s prespatím počas víkendov, vianočných sviatkov a prázdnin, neprekáža. Otec by mal prijať fakt, že matka si vybudovala nový vzťah a mal by sa ho snažiť akceptovať, pretože v odvolaní otca skôr rezonuje jeho nesúhlas, aby maloletá žila s matkou a jej novým partnerom v L. byte, a to ešte v čase, kedy je vydatou ženou. Je nutné uviesť, že manželstvo účastníkov bolo rozvedené dňa XX.XX.XXXX. V odvolaní sa otec viac venuje vzťahu matky a jej priateľa, avšak nič konkrétne (s výnimkou stiesnených bytových priestorov), čo by malo negatívne vplývať na styk matky s maloletou, otec neuviedol. K bytovým podmienkam matky sa vyjadril aj kolízny opatrovník, avšak žiadny nedostatok nezistil (správy z 09.05.2019 a z 26.08.2019). Priestorová stiesnenosť nie je pre maloleté X-ročné dieťa taká dôležitá, ako sa otec snaží prezentovať, oveľa dôležitejší je záujem a starostlivosť zo strany matky o maloletú. Voči starostlivosti matky však otec v odvolaní neuviedol žiadne výhrady, v odvolaní skôr namietal, že matka by mala tráviť čas s maloletou mimo domácnosti jej priateľa. Doterajší styk maloletej s matkou, ktorý sa realizoval v zmysle neodkladného opatrenia, však už umožnil dieťaťu pripraviť sa na zmenu v živote jej rodičov. Je aj na otcovi, aby matku a jej vzťah neprezentoval dcére

negatívne a snažil sa jej primerane veku vysvetliť, k akým zmenám v ich rodine vplyvom rozvodu došlo. Negatívny postoj otca voči matke a jej novému vzťahu poškodzuje najmä maloleté dieťa.

20. Zo správy z poradensko - psychologického procesu (04.10.2019) vyplýva, že maloletá je vystavená konfliktu lojality vo väčšej miere voči otcovi. Zo správy I. D..K.. zo dňa 30.11.2019 je zrejmé, že pri stretnutí v domácnosti otca sa maloletá M. správala spontánne ku všetkým rodinným príslušníkom. Rovnako spontánne ju však vnímali aj pri osobnom stretnutí v byte u matky, v ktorom žije so svojím partnerom. Maloletej sa počas poradenského pohovoru s matkou venoval jej priateľ, prejavy správania boli u nej spontánne bez negatívnych prejavov voči matke a jej druhovi. Kolízny opatrovník sa na pojednávaní dňa 29.06.2020 vyjadril, že vykonal pohovor s maloletou na úrade, kde jej bol poskytnutý časový priestor s cieľom zistiť vzťah k partnerovi matky. Konštatoval, že dieťa pôsobilo uvoľnene, bolo milé, bez známok napätia sa vyjadrovalo pozitívne k obom rodičom a tráveniu voľného času s rodičmi. Opisovalo pozitívne zážitky vo vzťahu k matke, ktorých sa zúčastnil aj jej partner. Súd prvej inštancie návrh na doplnenie znaleckého dokazovania ohľadom negatívneho vplyvu priateľa matky na maloletú zamietol a svoje rozhodnutie podrobne odôvodnil v bode 40. napadnutého rozsudku. Potreba ďalšieho dokazovania v naznačenom smere by aj podľa názoru odvolacieho súdu bola vzhľadom na obsah spisu nadbytočná a viedla by len k zbytočným preťahom v konaní ako aj k ďalšiemu zaťažovaniu maloletého dieťaťa. Žiadny psychológ totiž nevyrieši prípadný zmätok, ktorý dieťa zažíva, pokiaľ sa obaja rodičia nesnažia potlačiť svoje potreby, a tieto kladú nad záujem dieťaťa a vystavujú ho tak zbytočnému konfliktu lojality.

21. Odvolací súd sa preto stotožnil s rozhodnutím súdu prvej inštancie o zverení maloletej do osobnej starostlivosti otca ako aj s rozšírením styku matky s maloletou dcérou, pretože styk v takomto rozsahu je v najlepšom záujme maloletej a môže len pozitívne vplývať na jej ďalší duševný a fyzický vývin.

22. V súvislosti s výrokom o určení výživného sa odvolací súd rovnako stotožnil so záverom súdu prvej inštancie. Otec namietal, že určené výživné je nepostačujúce a nezodpovedá možnostiam matky. Poukázal na to, že sa stará aj o plnoletého syna, voči ktorému si matka neplní vyživovaciu povinnosť. Odvolací súd po preštudovaní príjmov a výdavkov oboch rodičov vyčíslených v priebehu konania na súde prvej inštancie ustálil, že určené výživné je primerané aj vzhľadom na majetkové pomery rodičov a aj vzhľadom na vek a odôvodnené potreby maloletej M.. Sám otec na pojednávaní konanom dňa 02.03.2020 uviedol, že mesačné výdavky na dieťa predstavujú cca 150 eur (č. l. 453 spisu). Požadovanie výživného matkou v sume 300 eur, na ktoré poukázal otec v odvolaní, odôvodňovala matka aj vyšším príjmom otca, pričom mala za to, že dieťa sa má podieľať na životnej úrovni svojich rodičov. Matka však nedosahuje taký príjem, z ktorého by bola schopná hradiť výživné v otcom navrhovanej výške. V konaní nebolo preukázané, že by okrem bežných výdavkov spojených s potrebami maloletej vzhľadom na jej vek (potreby spojené s bývaním, stravou, ošatením, vzdelaním, zdravotným stavom) mal otec aj zvýšené, neočakávané výdavky. Aj s ohľadom na rozsiahlu úpravu styku maloletej s matkou ako aj vzhľadom na potreby maloletej a v nadväznosti na príjmy matky a jej celkové možnosti a schopnosti, považoval odvolací súd výživné v súdom určenej výške za adekvátne. Otcom vytknuté neplnenie si vyživovacej povinnosti matkou voči plnoletému synovi je potrebné riešiť v inom konaní, ak si to aktuálna situácia vyžaduje. Súd prvej inštancie však správne pri určovaní výživného na maloletú M. zohľadnil aj vyživovaciu povinnosť voči tomuto plnoletému synovi. Námietky uvedené otcom v odvolaní nepovažoval odvolací súd za právne významné v tom smere, aby jeho odvolaniu v časti výživného bolo možné vyhovieť.

23. Po dôkladnom zvážení všetkých skutočností namietaných otcom v podanom odvolaní odvolací súd konštatoval, že jeho odvolanie nie je opodstatnené, a tak z dôvodov opísaných vyššie rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutých výrokoch týkajúcich sa úpravy styku a výživného, vrátane výroku o trovách konania účastníkov podľa § 387 ods. 1 CSP ako vecne správny potvrdil.

24. O trovách odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa § 396 ods. 1 CSP a § 52 CMP tak, že žiaden z účastníkov nemá nárok na ich náhradu.

25. Toto rozhodnutie prijal senát odvolacieho súdu pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419, § 420, § 421 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii.

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).